



A model of the renovation to the Zehava and Jack Dellal studios at the Suzanne Dellal Centre

הדמייה של השיפוץ בסוזן דלל - סטודיו זהבה וז'אק דלל

חלום של שנים הולך ומתממש: יאיר ורדי והאדריכל אלישע רובין על התוספת והשיפוץ במרכז סוזן דלל למחול ולתיאטרון, נווה צדק, תל-אביב

ברחבי העולם והצעות רבות שזרמו למשפחה, אך לא נראו מתאימות בעיניה, לאור רצונה לראות בהנצחה ישות חיה, דינמית, יצירתית ועכשווית, הזמנה זהבה לראות בשכונת נווה צדק את ביה"ס אליאנס לבנים שעמד בעזבונו לקראת הריסתו עם סוסים וכלבים, צמחייה פראית ואישה נלמדה שחיה בתוכו.

זאב סוקולובסקי, ניסה של זהבה דלל, בעל משרד בקרבת מקום, זימן את זהבה דלל לבית ספר אליאנס. היא נעמדה מולו, בערב קודר, ובו במקום החליטה "כאן ננציח את שמה של בתי", וכך היה.

ראש העיר דאז, מר שלמה להט, חיפש סיבות נכונות לטפח את השכונה העוזבה, הבין את הפוטנציאל האדיר הטמון במחשבה ויצירה זו ואסף בשתי ידיו את הרעיון, את המשפחה וגם את התרומה. מנכ"לו הנמרץ ובעל התושייה האדירה, חנן בן יהודה, ידע בדיוק כיצד לנתב מפגש זה לטובת העיר תל-אביב ופרויקט מרכז סוזן דלל, שבתחילתו נקרא מרכז תרבות על שם סוזן דלל, יצא לדרך. לתכנונו נבחר ידידו הקרוב של זאב, סטודיו האדריכלים אלישע רובין, שיחד עם אשתו רונית תכננו את המרכז.

זה שנתיים ימים מתבצעים שיפוצים במרכז סוזן דלל. השנה גם יציינו שלושים למרכז סוזן דלל ולדברי יאיר ורדי, מנכ"ל סוזן דלל, הכוונה לחנוג את האירוע בתוכניות חינוכיות חדשות, פעילות לקהילה, מופעי אמנים צעירים, קורסי מחול, סדרת הרצאות ומפגשים. פניתי אל יאיר ורדי וביקשתי ממנו שהוא והאדריכלים אלישע ורונית יעלו בכתב מקצת מהמחשבות והנימוקים הקשורים לתוספות ולשיפוץ. לראשונה נחשף היקף התוספות והשיפוץ שהתאפשרו הודות לתרומת משפחת קרן דלל, עיריית תל-אביב ומשרד התרבות והספורט. רות אשל.

יאיר: מרכז סוזן דלל למחול ותיאטרון, נווה צדק, תל-אביב נחנך ב־19 לאוקטובר 1989 לאחר 6 שנות תכנון ובנייה. סוזן דלל, בתם של ז'אק וזהבה דלל, נפטרה בצעירותה ומשפחתה חיפשה דרך אצילית להנצחת שמה. לאחר חיפושים נרחבים

אלישע: תכנון פרויקט "מרכז סוזן דלל" על כל שלביו החל לפני למעלה מ-30 שנה. שכונת "נווה צדק" הייתה שכונה ענייה, עם אוכלוסייה מבוגרת. הבתים ישנים עם מראה מוזנח. הרחובות לא נקיים עם ערמות אשפה מפוזרות. ואדי המסילה ניתק פיזית את שכונת פלורנטין מחוף הים. ניתוח הסביבה הרחוקה והסביבה הקרובה ובחינת חלופות תכנוניות שונות הובילו להבנה שמתחם סוזן דלל צריך להיות פרויקט עם משמעות אורבנית לדרום ת"א ובעיקר לשכונות "נווה צדק" ו"פלורנטין". שינוי המתחם למוקד ציבורי עירוני יגרום לציבור להגיע למרכז ולהפריח את שתי השכונות.

עקרונות התכנון:

- יצירת ציר הולכי רגל משכונת פלורנטין (רחוב אברבנאל ורחוב שלמה) דרך גשר שלוש ורחוב אמזלג לשער כניסה מזרחי של המתחם. פיתוח גינה בין בית ענבל לבית בת-שבע. מעבר לכיכר עירונית בין בית בת-שבע למבנה סוזן דלל. מעבר בקומה המפולשת בסוזן דלל דרך שער מערבי בשדרת האקליפטוסים ורחוב ש"ס עד גן צ'רלס קלור בין בית הטקסטיל לבית מגן.
- כל אלו יצרו ציר הולכי רגל שאורכו כ-500 מ' ויותר המחבר את שכונת פלורנטין לחוף הים דרך שכונת נווה צדק ומרכז סוזן דלל.
- ביטול רחוב יחיאל והפיכתו לכיכר עירונית מרכזית עם שער כניסה צפוני המוביל לציר שדרות רוטשילד ושער כניסה דרומי המוביל למתחם "התחנה". הכיכר המרכזית הפתוחה תוכננה כמקום התאספות לציבור הרחב המאפשר מופעי חוץ. כיכר המשמשת חלון ראווה של המרכז מהווה מוקד משיכה להולכי רגל המגיעים לשכונה כדי לחוות ולהתנסות.

עינינו לצדדים כדי לחפש מקור מחייה לרצונותינו. הרחבנו את החיפוש ועלינו למעלה בעינינו, ושם ראינו והחלטנו...

אלישע: עקרונות התכנון של המתחם מדגישים את הצורך לא לבנות את הסטודיו בשטח המרחב הציבורי, אלא לאתר חלל אפשרי באחד מארבעת המבנים הקיימים. בחרנו במבנה בת שבע. הוא כולל חלל פנימי בשטח 800 מ"ר ומקורה ע"י גג רעפים. תכננו את הסטודיו מעל למבנה הקיים, בתוך חלל גג רעפים. יצרנו חלל בשטח 800 מ"ר עם גג רעפים חדש.

יאיר ורדי, מנכ"ל סוזן דלל, ביקש שהפרוגרמה תכלול:

- חלל סטודיו גדול ככל האפשר ובגובה מקסימלי. האולם יכול 200 מקומות ישיבה. ניתן לחלקו לשני חללי סטודיו עם מחיצה ניידת. בהיקף האולם יש חללי שירות עבור הרקדנים (גברים ונשים), חדרי אחסון ומשרדים קטנים.
- הגעה לאולם בעזרת חלל מדרגות מרכזי שמעליו תקרת זכוכית המחדירה אור לכל חלל המדרגות. המדרגות מקונסטרוקציית ברזל עם מדרכי אבן. החלל תוכנן בהמשך לחדר המדרגות הקיים המוביל לשתי הקומות הקיימות.
- המרפסת בסטודיו בשטח 60 מ"ר היא נקודת תצפית, אזור מנוחה ושהייה לקהל ולרקדנים. המרפסת היא חלק מהמרחב הציבורי, מסמלת סגירת מעגל אורבנית שהוגדרה במטרות הפרויקט.

יאיר: בקומה שלוש מעל הקיים נבנה הסטודיו שיישא את שם של זהבה וז'אק דלל. זה סטודיו רחב ידיים על כל קומת הגג החדש כ-350 מ"מ מקורה, המאפשר מופעים ונחוות יצירתיות בתנאים מקסימליים. תחתיו שופץ אולם ירון ירושלמי, התקרה הוגבהה, הבמה הורחבה, נוספו חדרי הלבשה והמושבים שופרו. ממולו מערכת משרדים ושירותי קהל, כאשר בהמשך סטודיו חדש עם תקרה גבוהה וחלונות סביב לתאורה טבעית רבה, וגם שם יש אפשרות למופעים ופעילות רחבת ידיים.

בין הקומות הוקמה גלריה חדשה שתשמש לחדר ישיבות עם חדר ארכיון.

בקומת הקרקע שופץ סטודיו A ונבנתה מעלית נוסעים שתעצור בכל הקומות. סטודיו דליה ישוף ומערכת משרדי להקת בת שבע גם הם יחודשו. ברחבה המקורה תיבנה במת קיץ לפעילות מחולית בחודשי הקיץ, במה בגודל של 160 מ"מ ומולה 400 מושבים בטריונה משופעת.

קיומו של הבניין המחודש יאפשר למרכז התרחבות שלא ידע כמוה ואשר תעניק לקהילת המחול אתגרים חדשים. חלום של שנים הולך ומתממש לנגד עינינו ובשותפותנו. אני נרגש ונפעם.



Yaron Yerushalmi's theater is undergoing renovation

אולם ירון ירושלמי בתהליך שיפוץ

יאיר ורדי נולד בקיבוץ כפר בלום שבנגליל העליון, 1948. כספורטאי מחונן ורקדן בלהקות המקומיות, ורדי הצטרף ללהקת בת שבע ושם למד והפך לחבר להקה, רקדן ראשי וכוריאוגרף. בשנת 1983 הקים את תיאטרון המחול האנגלי ואת המרכז למחול דנסיטי בניו קאסל, אנגליה. בשנת 1988 חזר ורדי ארצה והתמנה למנהל מרכז סוזן למחול ותיאטרון בנווה צדק, מאז חזונו של ורדי ביסס את מעמדו כבית המחול הישראלי. בין הפרסים שקיבל: פרס כינור דוד לכוריאוגרפיה; אות אביר לגיון הכבוד של ממשלת צרפת על תרומתו לקירוב התרבות הצרפתית; פרס הייצואן המצטיין מטעם משרד החוץ - המחלקה לקשרי תרבות; פרס אבירות ממלך ספר על תרומתו לחיזוק הקשר התרבותי בין ספרד לישראל ובשנת 2010 זכה מרכז סוזן דלל, בראשות יאיר ורדי, בפרס ישראל. השנה התבשר ורדי על קבלת פרס אריק איינשטיין ליוצרים ותיקים.

אלישע רובין סיים לימודי אדריכלות בניין ובינוי ערים בטכניון. בשנים 1979-1984 עבד במנהטן כאדריכל. ב-1984 אשתו רונית סיימה לימודי אדריכלות פנים באוניברסיטת Pratt. לאחר כעשר שנים, הוקמה החברה אלישע רובין אדריכלים בע"מ שתכננה פרויקטים גדולים בתל-אביב ובמרכז אירופה. כ-50 מבנים שהחברה תכננה הוקמו ואוכלסו בתל-אביב.

• פיתוח המרחב הציבורי ע"י תכנון קומה מפולשת עם מעברים חופשיים לציבור בין המבנים וכן בארבעת שערי המתחם במהלך כל היממה.

התוצאה - רוב הקהלה המגיע למתחם אינו נכנס למבנים ולמופעים התרבותיים, אלא חווה ומתנסה באווירה של המרחב הציבורי (בניגוד לרוב המרכזים הציבוריים הקיימים הכוללים מבנים עם דלתות, כשקהל מגיע אליהם למופעי התרבות בלבד, ובדרך כלל המרחב הציבורי שומם בהם והכיכרות והמעברים אינם מהווים מוקדים לשהות הקהל). מתנהלים דו שיח והיוון הדדי בין הפעילויות בתוך המבנים והפעילויות ביניהם. השטחים הפתוחים בין המבנים מתוכננים ליצור אווירה אוטנטית עבור הציבור. אי לכך חשוב לנו לא לשנותם או להקטיןם.

יאיר: 30 שנה פועל המרכז ובו מופעים ובכורות מדי ערב בכל אולמותיו, מישראל ומעולם ומכל הצבעים והסגנונות. שמו יצא לרחבי העולם כמקום של עשייה ויצירה בלתי פוסקים ובלתי נלאים. השנים עוברות והמקום גדל על יושביו וצר להכיל את כל הנדרש, ואנו מחפשים מקום אדמה ועליה אולי נתרחב, אבל אין שטחים לבנייה, הכול כבר נבנה. אבל לא לגובה. ישבנו, אוהד נהרין ואנוכי, אחה"צ אחד על הספסל עליו אנו יושבים לעיתים כדי לדון בבעיות המרכז והמחול ונשאנו